

נייע יידישע

פעסטער צייטונג

דיעות בלאט ערשיינט דריימאל וואכענטליך... זאמטט זאמטט זאמטט... פרייטאג-ביילאגע...

אויף דיעות צייטונג קאנן מאן יעדען מאגן פערער רעדן... פערער רעדן פערער רעדן... פערער רעדן פערער רעדן...

№15. צווייטער יאהרונג.

פעסט מיטטוואך, י"ט שבט ה'תרמ"ה.

Budapest, den 4. Feber 1885.

איס דעם אינארישען הייבטאג.

ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט.

אין דער געטריגען זעצונג דעם אינארישען הייבטאגס ווארדע דאס געזעצן איבער דאס הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

זינד האט דאס מאיאריטאט דעם אימפריאלעס איינעלייערעט פיר דאס הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

צום שלוסע ווארדע איך נאך דאס איינעלייערעט פערנע דעם העפטיגען בעקאט שוויינען דאס הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

פערשיידענע ניאנקייטען.

די ערשטע ניאנקייטען זענען די ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט פערנע דעם הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

ווארט אום צענט פיר דאס איינעלייערעט פערנע דעם הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

די ערשטע ניאנקייטען זענען די ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט פערנע דעם הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

די ערשטע ניאנקייטען זענען די ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט פערנע דעם הייבטאגס ווארדע ווערנאוי אונד מאנטאג איינעלייערעט...

כע דער געלעהרמטע פראפעסאר דע לייטש אין לייפציג בעקאנטליך אין זעהר אייפונער מסס-אנא, אינס דייטשע איבערזעצטע דער גאנצע שווינדעל ווירד אים דייטליכסטן באראקטערוירט דורך דאס העברעאישע בעריכט: "מי" וועלכעס אס שלוסט דער ערוואהנען באראשע אבעררוקט איז. דיא ראשי תבות פאן "מי" בעדייטען נעמליך: משה ישוע. אונד נון זינד וויר דאך אים קלארען דאריבער, וואס דער שווינדלער מיט פאלגענדען שמעלען אין דעם "מי" געדיכטע אנדייטעט: "מי" רפא לך - ווירע ה' על מי" גנלה - מי" כר' אלקינ' - אב נון דיעוער מענטש נאך לעבט אדער ניכט - אללענפאללס מוס מאן איבער איהן אויסרופען: "ושם רשעים ירקב!"

* (דיא אפגהאנען) האלטען זיך בע-קאנטליך אלס אבאקאממלונג דער צעהן שטאמען (עשרת השבטים) דערען אייגענמאלט אונד געשיק שאן צו צייטען דער "תלמוד" אונבע-קאנטט ווארען. אלס קארטאוןס וואללען וויר נאך דער "אויזאעליטישען וואקענשרופט" נאך פאלגענדעם מיטטיילען: דיא איינוואהנער פאן אפגהאנעסמאן בערוויזען אירע פערעהונג פיר האכשטענענדע פערזאנליכקייטען, איינעם זיא מדייערע שלאסטען אונד מיט דערען בלוט געשפערענגען פארעה-מען. דאס מערקווירדיגע היעבייא איז. דאס זיא אין צו דיעועס צוועקע געשלאבטעטעס מדייער מיט דעם העברעאישען אויסדרוקע "קרבן" (אָפּער) בעצייב-נען. דיא "עשרת השבטים" וועלכע לידער מיט דער שפאלמונג דעם "יידישען ריכטע" וורד "ברעם" דעם גראבסטען נאטצען-דיענסטע פערפאללען ווארען, האבען פיעללייכט אויך אהרען העררשערן איינע נאטמליכע פערעהונג צו מהיל ווערדען לאסטען, וורד דארברענגונג פאן אָפּער! עס איז דאהער ניכט אונמאגליך, דאס דיא אפגהאנען מיט איהרער בעהויפטונג פאן דעם "עשרת השבטים" אבצושטאמ-מען, ניכט גאנץ אונרעכט האבען:

* (אויף דען "ערנסט" פאלגט דיא קאמיק) דער טיפא-עסלארער שווינדעל-פרא-צעס וואר לידער אין ביטערער ערנסט נון האט דערזעלבע אין קאמישעס נאכשפיעל ערהאלטען. די קארל אטואש האטטען געמליך איינע קאנ-צו-לייטשען, דעם ער דען דריטען מהיל זיינעס איי-קאממענס פאן זייער אדוואקאטור צוויכערטע. נון בעהויפטעטע דיעוער קאנצלי-שען, דאס הערר אטואש פיר זיינע מהאטיקייט אים טיפא-עסלארער פראצעסע אין האגארא פאן 50,000 גולדען ער-האלטען האבען זאלל ער שטרענגע דאהער גע-גען אטואש איינע פראצעס אן וועגען דעם אנגעב-ליך אדם געבוהרענדען אנטהיילס אים בעסראנ פאן 16.666 גולדען 66% קר. אב דיא פארדרעונג איינע גערעכטע אדער אונערעכטע זיא דאריבער ווירד דאס קאמפעטעטע געריכט ענטשיידען. עבענ-זיא וועגי וויססען וויר מיט געשיממטעס אב-הער אטואש ווירקליך דיא רונגע טויטעם פאן 60,000 גולדען ערהאלטען האבען. עגיב היעפיר, דאס

דיא בידען קאנצליען, ווא איך מערהרער פערזאנען איבער דיעוען פונקט אלס צויענן פערנאממען ווערדען זאללען. וועגען דיעועס פראצעסעס ברויכט זיך קיין קלונער מאנן צו עראיפערן. הערר אטואש איז אין שארפזיניגער אדוואקאט דער. וועגן זיין גענער אים אונרעכטע איז. זיך געוויס צו פערטהיירדיגען וויססען ווירד! איכריגענס מוס אויך זיין גענער קיין געוואהנליכער רעכטס-געלעהרמער זיין וועגן איהם הערר אטואש דיא לייטונג זייער קאנצליא אנפער-טרויס האט אונד צוואר ניכט פיר אין בעליא-מא-מע, מאנאטא-געראלט, ווא דייע אבליך איז. זאנדרען פיר דען דריטען מהיל זיינעס נאנצען אדוואקאטורס. איינקאממענס. אין זאלכעם, קאמפא-ניע-געשאפט" ווירדע הערר אטואש מיט איינעם זאנענאנטען, דויטצענד-אדוואקאטען געוויס ניממער אבערזעצטען האבען. עס שטעהען אלזא צווייא גענער איינאנדר געגענאיער, דיא בידע אירע זאכע רעכט גורנליך פערשטעהען! דיא האכסטע קאמיק ליענט יעדאך ערסט אין פאלגענדעם. דייע-זער קאנצלי-שען, דער דען מוסה האט. אויך איי-נעם אטואש געגענאיער זיין ווירקליכע אדער פערמיטליכע רעכט צור געלטונג צו ברונגען, איז אין ברויט פאן ריינסטע וואסער. נון עקסיסטירט הער אבער אין רעכט נאדרישעס יידישעם בלאטטען, וועלכעס מיט העברעאישען טיפען ערשיינט אונד זייט יע דען אימען אטואש וורד זיינע שפיכעל-לעקערען בלאטירט. דיעועס פאללט נון מיט זאלכערליכער וואוסה איבער דיא יודען הער, וועלכע זייער מיינונג נאך דען ער-וואהנען קאנצלי-שען פער העכטעס האטטען געגען אטואש דיעוען פראצעס אנצושטרענגען. דיעועס בלאטטען ערצאהלט צור בעלכותונג אללער וועלט, דאס דיא זייען דעם אימען אטואש דען רע-וואלוער דיא דיא ברויט טעצען! (שענע ישראל) עס ערצאהלט דאס דיא יודען זייען דיא וואהל דעם אטואש אין דער עליואבעט-שטאט אנטרע-אונד איהן צו פאללע געבראכט האבען! אויך אין וועספירס זאללען דיא זייען דען אימען קארל אמ-וואש (לא עלכס!) אויסגעווינט האבען! אונד נון זאללען דיא זייען איבער דעם אימען אטואש אה-נאר אלס רייכער הער (רחמנא ליצלן) אום זאג-דאס געלד וועגענערהמען, דאס ער אים שוויסע זיינעס אנגעזוכט אים טיפא-עסלארער פראצעסע זיך פערדיענט האט! אלל דיעוע שאלדליכקייט אונד שייטליכקייט פעראיכטען נאך דער בעהויפטונג דעם יידישען בלאטטענס דיא יודען! אונד אה-געזוכט דיעוער "שייטליכקייטען" איז עס ווירקליך קיין וואינדער, דאס דער ערלע "רעדאקטער" ניכט קאלטעס בלוט בעוואהרען קאנן. ער ווארטעט דען אויך דען איינאנג דעם אינטערעסאנטען פרא-צעסעס נאר ניכט אב. זאנדרען דראקט דער "שאלדליכען יידישען רייכער" באנדיע מיט דער פייטשע! (אין "רעדאקטער" מיט אייער פייט-שע" וועלך פאססירליכע סינוד!) דער הערר רעדאקטער שליעסט זיינע שאלדונגע

עקספיקטאראציען" מיט דען ווארטען: וויר שטע-הען וואהרליך ניכט נוס דאפיר, אב ניכט איינע עמפארטע גלויבענס-גענאסען אירע פערעהונג אונד דאנבאריקייט פיר קארל אטואש אויך איה-רען ריקען איינצוייב נען ווערדען! אלזא איסער דער "רעדאקטער-פייטשע" קאננען דיא שאלדליכען זייען אויך נאך איינע דומצענד שטאק-היעבען, אלס צייכען דער "פערעהונג פיר אטואש" ערהאלטען! - ארמע אטואש! דיא ווירט דייע זאכע געוויס מיט לאגיק, פערשטאנדעט-שא-פיע אונד אנשטאנד פיהרען! דיא האטטעטע מיט-היך געוויס אין בעסטערעם לאז פערדיענט, אלס פערטהיירדיגער צו פנדען, דיא דין גינדליך בלא-מירען אונד דען יידישען נאמען שאנדען פיר וועלכען דיא מיט זא פיעל ערלעס אייפער איינגע-שמאדען! - אין אללען יידישען קרייען דער הויפט-שמאדען ווירד אבער דיא טאללען באקשפריינגע-דיעועס רעדאקטערס רעכט הערצליך געלאכט נאמענטליך אבער דאריבער, דאס דער גייטפאללע פערטהיירדיגער פאן טיפא-עסלאר, עס איבער זיך ערגעהען לאסטען מוס, דאס יעמאנד איהן אין איי-נער געלד-פראצעס אנגעלענענדיגט מיט דער "פייט-שע" אין דער האנד" פערטהייריגט! איכריגענס גלוי-בען וויר ניכט, דאס "איינגעלענענדיגט" דיא זייען אריבער בעווערעלט, אלס דיעוער "רעדאקטער", דער געוויס קיין "אנט-סעמיט", זאנדרען אין נאטמען-שלאנגער, "ספיש" איז!

בריעפע דער רעדאקציען.
הערן איר און נוס: וויר האבען אירע מיטטייל-לונג גערע פראפאגעטליכט, דאך מיט ווענלאסטען יענער שטעללען, דערען פראפעסנטליכונג אן אין יידישעם בלאטט ניכט היינטיגסטס. - מ א ל צ א: אונדו המסולמה, המלחה הכסה ודעת על כל נדחותיה, היתה לנו למשיבת נפש. וזי יתן ורבו נמחה בישראל! האמת והצדקה עם מעלתו וזי כי בענינים כאלה מסתין סתמים וזין מליץ אף כלאו נמי ירדל. - בקשתו נעשה. לאות כי יקרה נפשו בענינו, הגם כי השבונות כאלה, המסתופות מהחומים שלא כסדרם, למעססה הנמו לנו, כידוע וזא לכל מוציא לאור מכתבו עתים.

דער אויסהיירליכע געשאפטס-בעריכט פאלגט אין נאכטער נוממער.

דיא שמש-שטעלע אן אונזערע געמיינדע איז בערייטט בענעטצט, וועהאלב עטוואניע רעפליקאטאמען זיך דער אייגענעונג פאן אָפּערטען ענטהאלטען קאנען.
ק א ש ו י , 30 יאנער 1885.

סימאן שארמאן
פארישטעהער דער איהאדאקסען-געמיינדע.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאַם 31 יעננער 1885.

ב ו ד א פ ע ס ט	8	5	63	4	82
ל י נ י	25	19	37	21	2
ט ר י ע ס	68	30	85	32	33

פיר דיא רעדאקציען פערנאטוואסליך: מי עדרענמיהל.

קור-זטאבעללע פֿאַם 31 יעננער.

ק. פ.	לאָזע	ק. פ.	נעל-קורז
126 50	1854-ער 4, פֿאַרשטאַלונג	100	ילכער-גאָס
158 25	1860-ער 5, פֿאַרשטאַלונג	5 78	רויאָס (פֿאַרשטאַלונג)
142 50	100	5 72	דעשע (פֿאַרשטאַלונג)
173 25	100	9 76	עס-טונג 5 גורדין נאָרטישע
171 60	50	9 76	נאָרטישער 20 (פֿאַרשטאַלונג)
119	100	12 07	צוואַנציג-טריק-שטיקע
117 25	50	10 04	דעשע פֿאַרשטאַלונג
113 20	100	60 30	דעשע פֿאַרשטאַלונג
126 10	100	129 25	דעשע פֿאַרשטאַלונג
89	42 ליע		פֿאַרשטאַלונג
22 25			
176	100		
41 75	40		
114	100		
17 50	20	98 20	אונזאַרע נאָרטישע צו 6 פֿערטעס
19	10	94 35	דעשע
16 75	20	106 50	אונזאַרע נאָרטישע צו 5 פֿערטעס
46	40	98 75	דעשע פֿאַרשטאַלונג
37 75	40	145 75	אונזאַרע פֿאַרשטאַלונג
19 50	10	101 50	אונזאַרע נאָרטישע צו 5 פֿערטעס
54	10	101 25	פֿאַרשטאַלונג
21 75	20	101	פֿאַרשטאַלונג
51 20	40	100 75	פֿאַרשטאַלונג
23 50	20	100	פֿאַרשטאַלונג
130	100	98 75	פֿאַרשטאַלונג
67	50	32 75	פֿאַרשטאַלונג
27 25	20		
36 50	20	102 25	פֿאַרשטאַלונג
14 20			
5 50		100	פֿאַרשטאַלונג

פֿרוכט-אונד מעהל-פֿריי-זטאבעללע.

ק. פ.	ק. פ.	ק. פ.	ק. פ.	ק. פ.	ק. פ.
7	780	70-72	75	775-780	75
8 35	9 60	64-66	76	785-790	76
6 50	6 85	60-62	77	795-800	77
6 55	6 80	39-41	78	805-810	78
6 50	5 60	75	79	815-820	79
5 40	5 45	73	80	825-830	80
5 80	6 25		81		81
8 81					
9 24					
5 77					
6 71					
58					
17 40					
16 80					
16 20					
15 50					
14 60					
13 60					
12 60					
11 80					
10 80					
9 80					
30					
26 50					

ביום ירושען אהרמאכער יאזעף אכסעלר אהר
אין בעלגראד געפונדען האט: וויר בערויערטען עס
זעהר טיפע, אלע אין יודע ביא דיעזעס פערבען
דיעבשטאדע אלס בעטהיליגט ערשיינט. נון ווירד
דעם פעסטער ללאד' אויס בעלגראד בעריכטער.
דאס דא אין דיעבשטאדע איבערהויפט גאר ניכט
שטאטגעפונדען. דא זאכע פעהרעלט זיך נעמליך
וויא פאלגט: אס 20 דעצעמבער פארענען יאהרעס
ווארדען אס בעהנהאפע דא זענדונגען אויף דען
פאסט-וואגען געלאדען, דאזיגער אויך דאס פאקען
מיט דען בריללאנטען אויס ווערטהע פאן 40,000
פראנקס, אבער ניכט, וויא דעם ביא ערדלייא
ווערטהע-זאכען? געבאטען געוועזען ווארען, אים אינ-
נען דעם וואגענס, זאנדערן דורך אונבערייפליכען
לייטזינען אויף דעם וואגען אונטערגעבראכט. זא
ווארדען דאס ווערטהעפאללע פאקעט אין דער שטאק-
פרינסטערן נאכט דורך דעם שטימעלן דעם וואגענס
העראבגעשלידערט, דער פאקער-קושטער יאזעף
מ'קעש זינג עבען דעם וועגעס אונד פאנד דאס
פאקעט, וועלכעס דורך דען פאלל לאקער געוואר-
דען וואר, בעזאה דאס גלאצענדיגע דינגער, אהנע
דען האהען ווערטהע דערזעלבען צו אהנען אונד
טרוג וויא נכהווען, אס פאלגענדען טאנע זינג ער
זי דעם אהרמאכער יאזעף אכסעלר אהר אים
איהם דא בריללאנטען צום קויפע אנצוביעטען.
אכסעלר אד באט איהם פיר דען שמוק פ'נפ-
צעהן דוקאטען און וועלכען אנטראג דער אוניוויסע-
דען מ'קעש אויך אננאהם. — אכסעלראד האט
אלא קוינען געשטאלענען? זאנדערן בלאק אי-
נען געפונדען? געגעבטער נעקישט, וואס ענד-
ליך דאך קוין זא געוואלטיגט פערבייבען איזט.
(בעשטראפונג אנטויסע מיט)

שער שטודענט (ע) וויר האבען זייער צייט
איבער דא שקאנדאלע בעריכטעט, וועלכע אייגע
אנטויסעטישע שטודענטען אין ווען הערפארגע-
הופען, אלס אס 9 דעצעמבער 1884 אין דען פאר-
שטאנד דעם מערצינישען אונטערשטיצונגס-פע-
רייגעס אויך אייגע ווען היינענוואהלט ווערדען
זאלטען מעהרערע ירושע שטודענטען ווארדען
ביא דיעזער געלעגענהייט מיסהאנדעלט אונד בלו-
טיג געשלאגען. דא פאליציי אקאנטע ניכט אינ-
גריפען און דערזעלבען דאס אהרדרינגען אין דא
אוינווערויטאט פערבראכען, מאן מוסטע דאהער דא
בעשטראפונג דער אנטויסעטישען שטודענטען
דעם אוניווערויטאטס-סענאטע (פראפעסאָרענע-
ריכט) איבערלאסען, אין איינער זייענע דעם אוי-
ווערויטאטס-סענאטס פאם 31 יענער ווארדען דענן
אויך געגען דא רעדעלעס פיהרען דער אנט-סעמ-
מישען באנדע פאלגנדעס אויסהייל פערקונדעט:
צוויא שטודענטען, נאמענס באנדערדענער אונד

קריכ בוים ווערדען פיר אין סעמעטער (האל-
בעס יאהר) אויס דער אוניווערויטאט איבערשטאטען;
אנדערע צוויא נאמענס מארגאנאד אונד
הויט שנעקער, ווארדען פיר אימער אונד
דער אוניווערויטאט איבערשטאטען; ענדליך ער-
העלט אין שטודענט, נאמענס בערגהא אונד
רינגע דורך דען עקסאָר דעם סענאטס. (אויך אן
דער פעסטער אוניווערויטאט האבען דא שטודע-
טען פריהער עמפארענדע אנטויסעטישע שקאנ-
דאלע פראוואצירט: אליין דער דאמאליגע רעק-
טאר שטימטע איהנען נאך אפענטליך צו: דא
ליעבער הימטעל! אן אוינארן העררשט יא דא
פרייהייט! ווארום זאללען אלוא דא ארמען שטודע-
טען זיך ניכט אין וועגען אים אנטויסעטישעס איבען
דרופען, דאמיט אויך זא איינע זאלך בערהעמטע
שטאטס-מאנער ווערדען, וויא אישטויצן ווערד-
וויא, דאן האן און!)

* איין ירושע שטודענט - פער-
שוואנדערן! ווילהעלם שטיין הארער אן דער
בואד-פעסטער אוניווערויטאט, אויס טרענישין גע-
בארען, 21 יאהרע אלט, איזט אס 31 יענער אויס
דער הייפטישטער פערשוואנדערן, זיין פערצייפ-
טער פאטער, דער פאן דעם פאללע טעלעגראפיש
פערישטאדעט ווארדען, בעיינערט זיך גענועהאר-
טיג היער, דאך אויט עס לייזער ביהער אויך איהם
ניכט געלונגען פאן דעם פערשוואנדענען אויך נור
אינע שפור צו ענטרעקען.

* (הויפט-אנארכיסט - אנגעשאס-
סען!) אויס געווארן ווירד פאם 8 דיעזעס טעלע-
גראפיש: אויך דען היינען אנארכיסטען ראסס א,
דער ווען זייען געזונגענס-גענאססען 200,000 דאללאר
צו איהרען צערשטארונגס-צוועקען צור פערציניג
שטעללעט פיערטיגע געשטען אינע זונגע פרויא,
אינע געבארגע ענלאדערען, פיער-וואלדער-שייסע
אב, ראססא שטויצטע צוזאמען זאל אבער ניכט
לעבענס-געפארהליך פערלעטעט זיין, דא פרויא
ווארדע זאלליך פעהראשטעט.

* (דער נייע אבער-שיסאד-הויפט-
מאנן פאן בואד-פאסס!) בעקאנטליך וואר-
דע אלקסאוס טהאייס זיין פאלגע דער עמפא-
רענדען שקאנדאלע וועלכע אויסגעט דער בואד-
פעסטער פאליציי זיט יאהר אונד טא פעהראכט
ווארדען אונד פאר עטווא דרייא מאנאטען אימער
גרעללער צו טאנע טראטען, זינער שטעללע אלס
אבער-שטאדט-הויפטמאן ענטהאבען, צו זינעס
נאכפאלגער ווארדען נומערהר דער בירגער-מיט-
טען פאן עמעשוואר, הערר יאהאן פאן מאדאק,
פערנאנגט, דער גלייכצייטיג אויך דען שטיבל-קא-
גלייכער ראטה ערהעלט, דערזעלבע שטעהט

אין קראפטסטען מאנעס-אלטער, דא ער ערסט
12 יאהרע צאָהלע, אָב עס דיעזעס מאנע געלינגען
ווירד, אונזערע הויפטשטאדט פאן דעם צאהלרייכען
פערקאָממענע געזונדעל וועלכעס זיך היער זיט
יאהרען פעסטגעזעצט האט, גרינדליך צו רייניגען,
דאריבער קאנן נור דא צוקונפט אויפשוילום ערטהיי-
לען, אונטער טהאייס ווארדען אללע אומטריע-
כע געוולדעט, א פיעלע מיטגלידער דער פאלי-
צייא מיט דען ראססען דיעבס-אונד מאשענע-שפי-
לער-באנדען אינפעהרשאנדען ווארען, אונד מיט
דענוועלבען, וויא מאן צו זאנען פלעגט, אונטער
אינער דעקע שפיעלטען, דיעזע פאליצייא-מיטגליע-
הער זינד בערייטע ענטלאסען, הערר פאן מאדאק
ווירד היער זאנענאטען אינע, גערייניגטע פאליצייא-
פארשידען, מאנע ער נור דאריבער מיט געניגע-
דער אויפפערקוואמקייט אונד שטודענען וואכען, דאס
דיעזע קארפערשאפט ניכט גערייניגט פאן דער
אוימפאראל אונד זיטענלאזיקייט אנגעפערעסען
ווירד, דא אהנע טיכטיגע פאליצייא דא ארדנונג אין
אינער הויפטשטאדט אימאנליך אויפגעכט ער-
האלטען ווערדען קאנן, דיעזע אויפנאכע ווירד עבען
יעטצט אינע אויס זא שוועריגער זיין, אלס אויס
נאכסטען מא היער דא, לאנדעס-אויסשטעללונג
עראפענט ווערדען זאל, אויס נאנע אונד פערן
ווערדען וואהרענד דער זאמער-מאנאטע טאנאט-
ליך טווענדע אונד אבער-טווענדע מענשען נאך
בואד-פאסט שטראמען עס איזט פאראויסצוגעזען,
דאס אויך פערשידענע, אויבויערע עלעמענטע
דא געניטענע געלעגענהייט בעניטצען ווערדען,
אינס מיט איהרעס אוניווערסיטעטען בעזינע צו
בעהררען, אויס אין דעם גראסען מענשענ-געדראנגע
איהרע, לאונגעניגען קונסטע צו איבען אונד
דען לייטען דא טאשען לייכטער צו מאכען!
אונד דא ווירד עס זיך ערסט הערויסשטעללען אב
דער נייע אָבער-שטאדט-הויפטמאן וורקליך דא
געשיקליכקייט טויטצעט, פיר דא זייענע דעם אי-
געטהייט דער איינטישען אונד דער פיערערען
אין איינטיגערען ווען זאנע צו טראנען, איבער
דא ביהערענע טהאטיקייט דעם העררן פאן טא-
ראק אלס בירגער-מייסטער פאן טעמעשוואר וויס-
טען דא בלאטטער זעהר פיעל לאבענס-ווערטהעס
מיטצוטיילען. — העררן פאן טהאייס ווירד נייע-
מאנד אינע טהראגע נאכזיינען, אלס יאזעף טהא-
אין געמינישאפט מיט זינעס זאנע מאריין, נאך
בענדונג דעם טיסקא-עסלארער שווינדעל-פראצעס-
סעס נאך דער הויפטשטאדט כאס, נאב עס היער
בעקאנטליך איינע פארמליכען אויפשטאנד געגען
דא ווען, עס ווארדען מיטטען אס העללען טאנע
ירושע כאפענע אונד נאסט-הויזער אויך דער קע-
רעפעטער-שטראסע צעהרשטאט אונד אויסגע-

וועלכעסגעפאלליג לאכעלד אין דען נאָסען ווענעציאנ-
שען שפיענעל.

פאליטישע פאלאזאן.

דער בעקעהרטע פאלאזאן.
— איינע רעפארמאט אונד דעם 17 יאהרהונדערטע —
(45טע פארשטעצונג)

„דא געפארהן אויס פאריבער“ — פראנצע דאנק-
באר לאכעלד דא דאסע, אונד איהר בעזינענדיגער בליק
זא שוואריטעדיש צארטליך אין דאס אינע דעם קאזיער-
פאליציע, וויא דא מאכט איהרע גענער — ער-
ווידערטע זאנפט דער קאזיער.
דא גראפין דרוקטע דאס זאקטיך אן דא אוינען,
„בראהע! ריעה קאזיער וואָלף פריינדיך! וואָללש
איהר מיט דעם ראכטיג מיט אינס לאבאָנאָטאָריאָס פאָלגען
אויך איהר הערען דע ווען לאָנגאָמאָנס אָנאָס
האָנע ציאָוס קאָנגעס קאָמטען!“
דער געוויינט ראטה האָנע-נשיין טראט מיט טיעפער
פערביינע דעם קאזיער אין דען ווען.
„וואס וואָללש איהר האָנע-נשיין!“ — פראנצע קאזיער
וואָלף אונגעוולדיג.

אין וואָללעט אום דא גנאדע ביטטען, איינער
מאיעסטא דא אייננאכען דער באַהמישען שטאנע, וויא
אויך דא וויכטיגסטען ביטטערשטען פיעלער עספערדייט-
שער שטאדע פארלענען צו דרופען, דא עבען איינעלאנגט
זינד! זאנעט דער געוויינט ראטה, אינדעס ער אויף אי-
נען דיקען אקטענע שטאָס ציינעט דא מיטטען ביט-
טען אום...
אין האבע יעטצט קיינע צייט דאצו (ערווידערטע
דער קאזיער צור טהור איילענד) לאסט עס כח אבער,

אדער עילעדיגט עס נאך איהרע ערשטעסן אונד בענא-
ריכטיגט מיך דאן דאריבער. — פאלגט מיר, איהר
הערען!

אללע פערליכען דאס ציטער.
וויר האבען געווען! (פליכטיגע האַנע-נשיין מיט
פריינעס מאנע דען גראפין צו) דא לייטונג דער געשאפ-
טע ווירד מיר צו טהיל! —
פערדא זאח טהא איינמאל אויף דא גראפין צוריק,
דא איהם מיט איהרען פריינעסען בליקען דאנשען, זא
עיקאנטע אין איהם איהרען רעסטער, דא עס דורך דעסען
ערשיינען וואר, דאס קאזיער וואָלף איהר ווערדען זיינע
גונסט צו ווענדערטע! — האַנע-נשיין פאלגע דען אנדערן.
לאנגע זאח דען גראפין דעם זיינען דאכטי נאך.
„ווערען מאן איזט מעהר אלס אן ערשטקעט מא-
טהעאטיקער! (מורמעלעט זא) טיישע אויך מיך ניכט זא
האט ער איינען טיעפען איינדרוק אויף וואָלף הערפאר-
געבראכט: זיינע זעהר קלונע הייזונג, מיינער זאנע! האט
ביא דעם געשיינעלשטען קאזיער זעהר געוויקט — דא
יעוואטישען הייכלער רומס פא אונד פרויס זאָהן
זינד ענטלאסען, דיעזער ראכטי קאנטע מיר פעללייכט
צו עס פעהראנטישפאללען ברויט, זיינע העלפען, דען דאנא
איזאבעללא, דא שפאנישע פרינצעסען, זא לאנגע פערנע-
כענס ערשערעכט האט! — אויך מוס איחן מעהר אן מיינע
געוועללשאפט געוואהנען — ווען אויך נור דא, נאָלד-
סינקטור! וויסעט — דאן וואָרע אויך אס ציעלע, אויך מוס
דיעזער ראכטי נאנץ געווינען, אונד דאס זאלל מיר, וויא
דא האַפּטע, ניכט זא שווער פאללען!“
דא גראפין זאח דאכטיא זעלענע-פערנאנגט אונד

פיעלע טאנע אונד וואָכען ווארען אינדעסען פער-
נאנגען, אונד ווערדען ווארען אן איינעם פרייטאנע אונד
ווערדען שטאנד דער קאסטער-דיעזען מיט דען פאפאציעניען
דער וואכען איינען קאסטער-דיעזען אונד דעם קינענ-זונגע
פאר דעם אייננאכען דעם שראַסעס; אונד ווערדען קאס
דער זיינע ראכטי פערדא איבער דען פארהאפ צור טיעפען
דער ברויט יעטצט ווארדען ער ניכט מעהר כאריש אב,
געוועזען, דער קאסטער-דיעזען, דער זאנעס יעדען מאָנעס
אָרע, אבאָהאס, דאס הייסט יעדען, דער נור איינען
ירושען זאנען פיהרעט, אין דער מאָלדווא האַטטע
ערווישען מאנען, דיעזער קאסטער-דיעזען ביניטען זיך זא
טיקע פאר דעם זיינען ירושען געלעהרעטען, אלס ווארען
אין כריסטליכער געהייט-ראטה געוועזען; דא האַפּט-דיע-
נער, זעלכסט דער קינענ-זונגע פערניגטען זיך עבענזא טיעף,
אללע ווארען וויא פעהרערטע!
אבער אויך פערדא וואר ניכט מעהר דעוועלבען; ער-
דער דאמאלס זא שיכטערן צו דען פאסטערען דעם שראַס-
סעס אויפזאח, אונד דער ביא דער אַהייס דעם קאסטער-
דיעזערס פערלענען ווארדען ער נינע פאסטע נעראדע אויפ-
דעכט אונד מיט שטאַלצעס זעלכשכעוואוסטויין אן דען
ניסערנען פאריבער; זיין אוינע, זאנעס פריינד העלל אונד
גלאצענער, בליקטע מאסט; דא וואונגען, אָנבלייך נייע גע-
ראטהעט, דאך אויסמער פאן געווענער פיללע געווענעט,
ווארען טאָרענבעליך אונד איינעפאללען; אויך דער צונ-
דער שטיללען דולדונג, דער ווערטהעווענען גענוואונג, דער